

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/78/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7123205396
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:7123205396.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členov senátu JUDr. Moniky Tobiášovej a Mgr. Miloša Koleka v právnej veci starostlivosti o maloletú W. T., narodenú XX.X.XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny P., zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny P., odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, J. námestie 9, 040 01 Košice, dieťa rodičov: matky O.. D. T., narodenej XX.XX.XXXX, bytom T. XX, P., zast. advokátom JUDr. Marekom Hroudcom, so sídlom v Košiciach, Krmanova 16 a otca Bc. Q. T., narodeného XX.X.XXXX, bytom T. XX, P., o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Košice I., č.k. 41P 23/2023-51 zo dňa 3.5.2023, takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje uznesenie s výnimkou výroku V.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Matka sa podaným návrhom domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd dočasne zveril maloletú do osobnej starostlivosti matky a otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej sumou vo výške 100 eur mesačne, vopred k rukám matky do 15. dňa toho, ktorého mesiaca. Matka ďalej žiadala upraviť styk otca s maloletou tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletou každý páry víkend v kalendárnom roku v piatok od 18:00 hod. do nedele do 18:00 hod. a uložil matke povinnosť umožniť otcovi jedenkrát denne telefonický kontakt s maloletou v čase medzi 18:00 hod. až 18:30 hod.. Alternatívne navrhla, aby súd upravil styk matky s maloletou dcérou.

II. Napadnuté rozhodnutie

2. Okresný súd Košice I. ako súd prvej inštancie napadnutým uznesením rozhodol tak, že:

„ I. E. W. T., nar. XX.X.XXXX zveruje do osobnej starostlivosti matky.

II. Otec je povinný prispievať na výživu maloletej W. T., nar. XX.X.XXXX sumou 100,- EUR mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počínajúc vykonateľnosťou tohto uznesenia.

III. Otec je oprávnený stýkať sa s maloletou každý páry víkend v kalendárnom roku v piatok od 18:00 hod. do nedele do 18:00 hod. kedy si maloletú prevezme pred bytom matky a tam ju po styku aj odovzdá matke.

IV. Toto neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania o úpravu práv a povinností rodičov k maloletej vedenom na OS Košice I pod sp. zn. 16P/83/2022.

V. Nariaduje maloletemu dieťaťu: W. T., nar. XX.X.XXXX a jej rodičom: O.. D. T., nar. XX.XX.XXXX a Bc. Q. T., nar. XX.X.XXXX výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte

poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny P. na obdobie 3 mesiacov od vykonateľnosti uznesenia.

VI. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

3. Rozhodnutie súd právne zdôvodnil podľa ust. § 324 ods. 1 až 3, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1 a 2, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), § 1, § 2 ods. 1 a 2, § 366, § 360 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), § 37 ods. 2 písm. d, § 37 ods. 4, 7 a 8 zákona číslo 36/2005 Z. z. o rodine.

4. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že maloletá sa toho času nachádza vo faktickej starostlivosti otca. Rodičia maloletej nežijú v spoločnej domácnosti, z ktorej sa matka odsťahovala odkedy starostlivosť o maloletú zabezpečuje otec. Konaním bolo osvedčené, že maloletej hrozí v prostredí, kde toho času žije t.j. s otcom, bezprostredná ujma, ktorá môže ohroziť jej zdravý psychický vývoj. Otec maloletú neprimerane kontroluje a obmedzuje ju čím vzniká u maloletej nadmerná psychická záťaž. Otec taktiež neprimerane zasahuje do vzťahu matky a maloletej, keď bráni ich styku osamote. Maloletá je zo strany otca pod nepriamym tlakom a v dôsledku jej rozvíjajúcej sa psychiky zjavne nie je schopná to vo svojom vnútornom prežívaní zvládnuť, dôsledkom čoho je jej emočné preťaženie, ktoré môže mať vážne následky na jej psychickom vývine, čo rozhodne nie je v jej záujme. Maloletá sa nemôže matke pred otcom ani prihovoriť, snaží sa otcovi vyhovieť. Matka má o maloletú záujem a dieťa má matku rado. Je dôležité, aby dieťa so svojou biologickou matkou nestratilo kontakt a aby rodinné väzby ostali zachované. Súd prvej inštancie prihliadol na záujem maloletého dieťaťa, v ktorom je zabezpečenie stabilného výchovného prostredia pre maloletú bez neprimeranej záťaže, odstránenie komunikačných problémov medzi matkou a maloletou vyplývajúcich s ňou prezentovaného negatívneho vzťahu k matke. Z uvedených dôvodov dospel k záveru, že momentálne je matka tá, ktorá všetko uvedené vie dcéru zabezpečiť a jej výchovné prostredie bude pre dcéru najvhodnejšie.

5. Vo vzťahu k výživnému uviedol, že matka je momentálne nezamestnaná, jej príjem podľa lustrácie súdu v elektronickom súdnom registri v sociálnej poisťovni je dávka v nezamestnanosti vo výške 1.178,20 eur mesačne. Maloletá je žiačkou základnej školy na prvom stupni a navštevuje denne gymnastický krúžok. Otec je spoločníkom a konateľom spoločnosti T. L.... Zároveň je tam aj zamestnaný a je bez príjmu. Zákonnou povinnosťou oboch rodičov je prispievať na výživu svojich detí. Spoločnosť, v ktorej pracuje otec vykonáva činnosť, a preto mal súd prvej inštancie za to, že otec má príjem, z ktorého môže platiť výživné na maloletú, a to zatiaľ aspoň v nevyhnutnej miere v sume 100 eur mesačne.

6. Súd prvej inštancie považoval za nevyhnutnú ingerenciu do pomerov účastníkov aj nariadením výchovného opatrenia z úradnej povinnosti vzhľadom na nedostatok primeranej a konštruktívnej komunikácie medzi rodičmi za účelom podpory a rozvoja vzájomných rodičovských a komunikačných zručností podpory a rozvoja vzťahu matky a maloletej, ako aj pomoci a poradenstva maloletej a rodičom, a preto uložil povinnosť maloletej a jej rodičom podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradenstvo-psychologických služieb Úradu práce sociálnych vecí a rodiny po dobu troch mesiacov.

III. Obsah odvolania otca a vyjadrenie účastníkov konania

7. Proti tomuto uzneseniu, čo do výrokov I., II., III. a IV. podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec maloletej. Namietal, že nie sú splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia (matka údajnú naliehavosť potreby úpravy pomerov neosvedčila). Tvrdenia matky prezentované v jej návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia považuje za nepravdivé a ničím nepreukázané, ale najmä účelové v snahe očierniť otca pred súdom prvej inštancie. Ďalej rozsiahlo uvádzal, kedy a za akých okolností sa realizoval styk maloletej s jej matkou pričom zdôrazňoval, že maloletej v styku s matkou nijako nebráni, práve naopak ho len podporuje. Navrhol súdu, aby vyžiadal od operátora matky výpis hovor z jej telefónu za obdobie január až máj 2023. Je to práve maloletá, ktorá odmieta sa stretávať s matkou a nemá záujem s ňou ani nijako komunikovať. Poukázal na skutočnosť, že matka na neho podáva početné trestné oznámenia, ktoré sú podľa neho nedôvodné. Zdôraznil, že do dnešného dňa mu nebola doručená správa kolízneho opatrovníka maloletej, z ktorej vychádzal aj súd prvej inštancie. Má dôvodné podozrenie zo zaujatosti kolízneho opatrovníka voči jeho osobe, resp. z toho, že kolízny opatrovník neuprednostňuje záujem maloletého dieťaťa, ale háji záujem matky. Zdôraznil, že maloletá W. nemá záujem o takú zmenu osobnej starostlivosti aká bola určená zo strany súdu prvej inštancie neodkladným opatrením. Súčasne poukázal na to, že súd je povinný zisťovať názor maloletého dieťaťa, čo sa však

podľa neho zo strany súdu prvej inštancie neudialo. Má za to, že názor maloletého dieťaťa rovnako nezisťoval ani kolízny opatrovník maloletej. Nie je mu zrejmé prečo súd prvej inštancie dočasne nezveril maloleťu do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov obzvlášť za situácie keď maloletá W. má s otcom vybudovaný veľmi pozitívny citový vzťah a je na neho naviazaná a bol to doteraz práve otec, ktorý maloletej zabezpečoval výlučnú osobnú starostlivosť. Poukázal na skutočnosti, ktoré predchádzali tomu, že maloleté dieťa začalo odmietat tráviť čas s matkou, teda na obdobie, kedy prebiehala medzi rodičmi k maloleťmu dieťaťu riadne striedavá osobná starostlivosť. Dal na zváženie odvolaciemu súdu či by za súčasného stavu nebolo v záujme maloletej vhodnejšie, aby maloletá bola toho času ponechaná, resp. zverená do výlučnej osobnej starostlivosti otca. Súdom prvej inštancie určený styk otca s maloletou je pre maloleťu nedostačujúci, maloletá si praje, aby mohla byť opäť v starostlivosti svojho otca. Záverom otec poukázal na arbitrárnosť napadnutého uznesenia a absenciu riadneho odôvodnenia v dôsledku čoho je toto rozhodnutie nepreskúmateľné. Zdôraznil, že rešpektuje neodkladné opatrenie, no matka mu neumožňuje udržiavať s maloleťm dieťaťom žiaden telefonický kontakt a to ani v čase, ktorý matka sama navrhovala vo svojom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia s tým, že kontakt s maloleťm dieťaťom má mať otec podľa matky výlučne len počas času, ktorý bol otcovi určený neodkladným opatrením. Matka rovnako prestala maloleté dieťa nosiť na tréningy gymnastiky a to z dôvodu, aby sa na nich nemohlo prípadne stretnúť s otcom. Navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Eventuálne napadnuté uznesenie zmeniť v súlade s jeho odvolacím návrhom.

8. K odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník maloletej, ktorý uviedol, že opätovne kontaktoval oboch rodičov a v domácnosti matky vykonal šetrenie z dôvodu, že sa matka od 15.06.2023 presťahovala do podnájmu aj s maloletou dcérou. Z obavy matky, aby ich otec maloletej nesledoval, matka nechce uviesť jej súčasnú adresu. Vzťahy medzi rodičmi sa po nariadení neodkladného opatrenia ešte viac vyostřili, podnety zo strany otca na matku maloletej sa zintenzívnili. Matka kolízneho opatrovníka maloletej informuje, že otec naďalej kontaktuje dcéru každý deň, začal maloleťu W. manipulovať už aj proti starým rodičom, čo si matka všimla po víkend, ktorý maloletá strávila s otcom. Kolízny opatrovník maloletej poukázal na skutočnosť, že zo strany Referátu poradensko-psychologických služieb bola poskytnutá rodičom psychologická pomoc, s ktorou úrad pravidelne komunikuje. Psychologička poukázala na to, že otec maloletej bol opakovane nasmerovaný, aby mimo času určeného súdom kontaktoval maloleťu raz za týždeň a nie každý deň. Túto skutočnosť však otec vôbec nerešpektuje. Psychologička uviedla, že zmena starostlivosti o maloleťu na teraz nie je vhodná a nebolo by to v záujme maloletého dieťaťa. Odporučil napadnuté uznesenie potvrdiť, keďže má za to, že napadnuté uznesenie sleduje najlepší záujem maloletého dieťaťa.

9. Dňa 19.06.2023 bolo súdu prvej inštancie doručené vyjadrenie otca, ktorý uviedol, že zmena osobnej starostlivosti k maloletej, realizácia neodkladného opatrenia, má výrazne negatívny vplyv na maloleťu W.. Maloletá sa neustále pýta na to, kedy bude môcť ísť k otcovi, teší sa keď vidí otca, ale pomerne komplikované sú odovzdávania maloletej matke po skončení styku s otcom, kedy maloleté dieťa so strachom odmieta ísť k matke. Otec vníma, že maloleté dieťa pociťuje ťažko a trápi sa, že je od otca odlúčené. Aj keď má otec s maloleťm dieťaťom aktuálne pomerne obmedzený kontakt, otec sa snaží byť maloleťmu dieťaťu oporou. Poukazoval na situácie, kedy maloleté dieťa plakalo a dožadovalo sa jeho prítomnosti a bolo potrebné, aby ho upokojil práve on. Zdôraznil, že realizáciou tohto neodkladného opatrenia dochádza k vystavovaniu maloletej W. negatívnym vplyvom a vzhľadom na vážnosť situácie požiadal odvolací súd o čo možno najskoršie rozhodnutie.

10. K odvolaniu otca sa vyjadrila matka maloletej. Uviedla, že otec má zabezpečený s maloletou široký styk, a to nielen na základe nariadeného neodkladného opatrenia, ale poukázala na skutočnosť, že otec každý deň vyhľadával maloleťu v škole, chodieval na jej gymnastické tréningy, či „náhodne“ stretával maloleťu s matkou na detských ihriskách v P.. Má za to, že odvolanie otca nijako nerefektuje aktuálny stav a neustále sa vracia k nezmyselným a účelovým tvrdeniam otca o údajných „incidentoch“ medzi matkou a dieťaťom z januára 2023. Má za to, že otec si výlučnú starostlivosť o maloleťu uzurpoval svojvoľne odvolávajúc sa na neexistujúce „incidentsy“ zo strany matky pasívne zneužívajúc údajný „jasne“ prejavovaný názor maloletého dieťaťa o odmietaní matky. Zdôraznila, že to bola práve ona, ktorá sa do siedmeho roku života dcéry starala o dcéru de facto sama. Otec začal javiť intenzívny záujem o maloleťu až od obdobia, kedy mu matka oznámila, že sa s ním rozchádza. Vzťah dcéry a matky teda bol krátkodobo narušený len zásluhou otca. Od obdobia, kedy je matka po nariadení neodkladného opatrenia opäť s dcérou, dcéra nemala ani raz problém s tým, že by matku odmietala alebo nechcela

byť s ňou. A za to, že otec ich spoločné dieťa využíva ako živý nástroj boja proti matke. Uviedla, že názor maloletej bol zisťovaný prostredníctvom niekoľkých výsluchov pracovníčkami kolízneho opatrovníka maloletej a taktiež u psychologičky E.. S.. Zdôraznila, že nespochybňuje citovú väzbu maloletej k otcovi a má do budúcnosti záujem, aby sa vzťah medzi maloletou a jej otcom rozvíjal, no má za to, že je pod potrebné, aby otec rovnako pristupoval k citovému vzťahu medzi maloletou a jej matkou, aby ho podporoval aj reálne a nie len slovne a predovšetkým, aby prestal maloletú využívať ako nástroj pomsty voči matke za rozchod a nevytváral u maloletej umelo pocit ohrozenia matkou. Odkedy je maloletá v osobnej starostlivosti matky na otca sa nepýta, neplače za ním, nevynucuje si jeho prítomnosť ani telefonický kontakt s ním. Má za to, že záujmom maloletej nie je vyrastať bez matky za prítomnosti cudzej ženy (partnerky otca), keď dieťa má matku, ktorá maloletú nadovšetko ľúbi a chce sa o ňu riadne starať a vychovávať ju. Vzťahu k tvrdeniam otca ohľadne jej správania k maloletej W. uviedla, že na dieťa nekričí, zvýši hlas iba vtedy, ak ju maloletá nepočúva. Nikdy nie bezdôvodne a ani neprímerane. Trestné oznámenia, ktoré podala na otca nie sú podľa nej účelové, ale boli podané po fyzických útokoch otca na jej osobu v čase, keď už bol podaný návrh na súde o zverenie dieťaťa do starostlivosti matky. Nie všetky napadnutia však matka hlásila na políciu, no to podľa nej neznamená, že sa nestali. V ďalšom sa vyjadrila k tvrdeniam otca ohľadom toho, že jej bolo umožňované pred nariadením neodkladného opatrenia stretávať sa s maloletou dcérou.

11. K vyjadreniu matky zaslal repliku otec maloletej. Zotrval na doterajších vyjadreniach, že pre nariadenie neodkladného opatrenia nie sú splnené zákonné predpoklady, ako aj na svojich ďalších vyjadreniach ohľadne starostlivosti o maloletú a umožňovaní kontaktu matke s maloletou W.. Zdôraznil opätovne, že stretávaniu matky s maloletou dcérou nijako nebránil, naopak je to matka, ktorá zo spoločnej domácnosti dobrovoľne odišla a nechala tam dcéru.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

12. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 CMP, v spojení s ust. § 34 CSP preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a zistil, že odvolanie otca nie je dôvodné.

13. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

15. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

16. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého dočasne pri sebe, maloletého dočasne odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

17. Podľa § 367 ods. 2 CMP, ak súd neodkladným opatrením nariadi odovzdanie maloletého do starostlivosti zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, určí zároveň čas trvania neodkladného opatrenia, a to najdlhšie na šesť mesiacov.

18. Podľa § 24 ods. 5 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

19. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

20. Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

21. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolností, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

22. Z obsahu preskúmaného spisu je zrejmé, že rodičia nežijú v spoločnej domácnosti, ktorú mala matka opustiť po častých hádkach s otcom maloletej, jeho opakovaných atakoch a degradovaní jej osoby, čoho svedkom bola aj maloletá. Mal. W. ostala v domácnosti s otcom, ktorý jej poskytoval riadnu starostlivosť. Matka po odchode zo spoločnej domácnosti mala záujem sa pravidelne stretávať so svojou mal. dcérou, čo jej však znemožňoval otec maloletej. Otec s matkou o maloletej nekomunikuje, telefónne číslo matky má v telefóne zablokované, neposkytuje matke žiadne informácie o maloletej, ak s matkou hovorí, tak jedine ohľadom peňazí a predaja spoločného bytu otca a matky.

23. Rodičom maloletej bola poskytnutá odborná pomoc zo strany Referátu poradensko-psychologických služieb psychologičkou E.. S.. Aj napriek intervencii kolízneho opatrovníka maloletej ako aj psychologičky Mgr. S. sú vzťahy rodičov aj naďalej konfliktné, nie sú schopní spolu efektívne komunikovať ani len v základných otázkach týkajúcich sa starostlivosti o mal. W.. Matka sa opakovane sťažuje na nerešpektovanie svojich rodičovských práv. Ťažiskovým argumentom podaného (opätovného) návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia je bránenie v styku s mal. W., pričom za týmto stavom má stáť práve otec maloletej. Aj keď otec maloletej deklaruje, že hľadá na najlepší záujem maloletej a umožňuje jej byť v kontakte s matkou, čo však samá maloletá má odmietat', táto skutočnosť v konaní nebola osvedčená. Práve naopak, odvolací súd má za to, že bolo osvedčené, že je to práve otec, ktorý je negatívne naladený voči matke, čo prenáša aj na svoju mal. dcéru, ktorou (či už vedome alebo nevedome) manipuluje a vystavuje ju tak konfliktu lojality. Uvedené potvrdzujú aj vyjadrenia mal. W., že s matkou nechce byť, lebo vraj niečo urobila, to jej povedal otec, ako aj to, že sa najskôr matka musí zlepšiť, musí prestať klamať, natáčať si ich na mobil ako aj škaredo nadávať na otca a otec na matku, keď sa matka zlepší, bude s ňou chcieť byť. O skutočnosti, že otec cielene bráni styku matky s mal. dcérou svedčí aj to, že aj napriek tomu, že pred kolíznym opatrovníkom maloletej vyslovil súhlas s tým, že matka maloletú odvezie na tréning a po tréningu pôjde na noc k nej a na druhý deň ráno ju matka odvezie do školy, čo však otec podmieňoval tým, že maloletá bude mať na ruke smart hodinky, už v ten deň otec tento svoj súhlas porušil. Otec rovnako pred kolíznym opatrovníkom maloletej prisľúbil, že si odblokuje telefónne číslo matky vo svojom mobile, aby s ním matka mohla komunikovať ohľadom starostlivosti o maloletú ako aj z dôvodu umožnenia kontaktovania otca mal. W. cez matkin mobil v čase, keď bude v starostlivosti matky, no ani tento sľub otec nesplnil. Ako uviedol kolízny opatrovník maloletej, otec nesplnil nič z toho, k čomu sa počas pohovoru vedenom na ÚPSVaR P. zaviazal. Otec styk matky s

mal. W. stále niečím podmieňuje, napr. jeho prítomnosťou, či smart hodinkami, ktoré musí mať maloletá na ruke, aby mal tak otec prehľad o tom, kde sa maloletá zdržiava a podľa slov matky aj z dôvodu odpočívania rozhovorov s maloletou. Z pohľadu kolízneho opatrovníka maloletej sú hlavnou príčinou otcovho ovplyvňovania maloletej nevyriešené majetkové pomery medzi ním a matkou.

24. Pokiaľ otec poukazoval na skutočnosť, že došlo k zmene v osobe sociálnej pracovníčky N. P. z dôvodu, že matka namietala zaujatosť predchádzajúcej pracovníčky, pričom mu nie je zrejmé z akých dôvodov bolo návrhu matky vyhovené a v čom konkrétne má spočívať zaujatosť pôvodnej pracovníčky N. P. odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že za účelom objasnenia týchto skutočností telefonicky kontaktoval dňa 22.08.2023 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny P. E. A. S., vedúca J. uviedla, že matka maloletej podala žiadosť o zmenu kolízneho opatrovníka mal. W.. Žiadosti matky bolo vyhovené, ale nie z dôvodu zaujatosti E. E. Q., ale z dôvodu jej dlhodobej PN, pričom nebolo zrejmé, kedy dôjde k ukončeniu jej PN. Z tohto dôvodu bola táto vec pridelená inej sociálnej pracovníčke, bolo potrebné vo veci konať. Otec bol o dôvode tejto zmeny informovaný na osobnom pohovore.

25. Za účelom vyjadrenia sa k aktuálnemu stavu v rodine mal. W. a k tvrdeniam otca maloletej uvádzaných v priebehu odvolacieho konania odvolací súd toho istého dňa, t. j. 22.08.2023 telefonicky kontaktoval Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny P. D. F. J. uviedla, že s mal. W. osobne vykonala pohovor za prítomnosti dvoch ďalších pracovníčok K. H. a aj psychologičky E. S.. Rovnako v júni tohto roku vykonala aj šetrenie v domácnosti matky, ktorej podmienky sú vyhovujúce pre zabezpečenie riadnej starostlivosti o mal. dcéru. Ďalej uviedla, že vzťahy medzi rodičmi maloletej sú komplikované a napäté kvôli spoločnému majetku (rodičia žili v partnerskom vzťahu, neboli manželmi, takže majetkové usporiadanie vzťahov po ich rozchode nebude jednoduché). Zo strany otca je zrejmý silný nátlak na maloletú. S otcom je ťažšia komunikácia, nie je veľmi prístupný iným možnostiam ako zabezpečiť starostlivosť o maloletú než aké navrhuje on sám a ktoré sú podľa neho v najlepšom záujme mal. W.. S matkou je možné viesť konštruktívnu debatu, je otvorená aj iným než ňou navrhovaným riešeniam vzniknutej situácie. Do budúca sa nebráni striedavej starostlivosti o mal. W., no má obavy, že zo strany otca bude dochádzať k negatívnemu ovplyvňovaniu a manipulovaniu maloletej, k čomu však dochádza už teraz. Otcovi umožňuje sa stretávať s mal. W. aj nad rámec súdom určeného styku. Mal. W. má rada oboch svojich rodičov, s obidvoma má dobrý vzťah. Po návrate od otca je bádať, že je pod výrazným vplyvom otca, ktorý negatívne ovplyvňuje jej vzťah s matkou. Po návrate od otca matke trvá istý čas, kým si opäť získa „priazeň“ dcéry a ich vzťah sa stabilizuje a vráti do zabehnutých koľají.

26. V konečnom dôsledku, aj odvolací súd mal za osvedčené, že otec bránil matke v styku s mal. W., pričom tento stav mal pretrvávajúť od decembra 2022, teda viac ako 7 mesiacov. Zmeniť postoj otca sa nepodarilo ani prostredníctvom intervencie kolízneho opatrovníka maloletej či poskytovanému odbornému poradenstvu zo strany Referátu poradensko-psychologických služieb. Otec nerešpektuje matku v jej rodičovskom postavení a jeho nepriateľský postoj sa odzrkadlil aj vo vzájomnom vzťahu mal. W. s jej matkou. Dieťa je otcom manipulované, citovo vydierané a vťahované do rodičovských nezhôd. Súčasné výchovné prostredie maloletého nemožno hodnotiť ako bezpečné, preto je jeho stabilita negatívom.

27. Záujmom dieťaťa nepochybne je, aby bolo v starostlivosti toho z rodičov, ktorý uznáva úlohu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa a je presvedčený, že aj ten druhý je dobrým rodičom. Akékoľvek prisvojovanie si práva na rozhodovanie o tom, čo je alebo nie je najlepším záujmom spoločného dieťaťa len jedným z rodičov, je dôvodom jednak na využitie procesných prostriedkov na zmenu tohto nesprávneho postoja (napr. výchovné opatrenie podľa § 37 Zákona o rodine), ako aj na zmenu rozhodnutia o zverení, a to aj bez návrhu. Pokiaľ preferenčný rodič svoj negatívny postoj nezmení, ani v dôsledku intervencií kolízneho opatrovníka maloletej, či poskytovanému odbornému poradenstvu zo strany Referátu poradensko-psychologických služieb, potom je nevyhnutnosťou zmena nesprávneho výchovného prostredia, keďže v tomto prípade je jeho stabilita negatívom. Vytvára totiž možnosti a podmienky pre to, aby dieťa bolo vychovávané v ovzduší nepriateľskom voči druhému rodičovi, manipulované, citovo vydierané, programované, alebo korumpované (jeden rodič je benevolentnejší než druhý, nejednotnosť vo výchove mal. dieťaťa a pod.). Žiadna z týchto výchovných metód nemôže napomôcť dosiahnuť cieľ výchovy tak, ako to formuluje Dohovor o právach dieťaťa.

28. V prípadoch bránenia styku rodiča s dieťaťom je povinnosťou súdu, aby najprv skúmal motívy odporu rodiča, ktorý vychováva dieťa, (príp. má dieťa vo faktickej starostlivosti) k styku dieťaťa s druhým

rodičom. Ak je konanie rodiča, ktorý vychováva dieťa, v rozpore so záujmom dieťaťa (a tak je tomu aj vtedy, ak je uvedený odpor len prejavom svojvôle a prehliadania významu čiastočnej spoluúčasti druhého rodiča), uváži súd vždy, či nie sú splnené podmienky pre prípadnú zmenu výchovného prostredia maloletého dieťaťa. V tejto súvislosti nie je bez významu, že bezdôvodné bránenie maloletému dieťaťu v styku s rodičom, ktorému nebolo zverené do výchovy, príp. sa nachádza vo faktickej starostlivosti druhého rodiča do času, kým súd rozhodne o úprave rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu vo veci samej, je pokladané právom za výrazný nedostatok vo výchove maloletého dieťaťa, ohrozujúci vývoj osobnosti dieťaťa menovite v citovej a charakterovej oblasti. (rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 30.05.1967, sp. zn. 5 Cz 57/1967, R 96/1967).

29. Právo styku rodiča s dieťaťom je právom, ktoré vznikne tomu rodičovi, ktorému nie je dieťa rozhodnutím súdu zverené do jeho osobnej starostlivosti, príp. ktoré sa nenachádza v jeho faktickej starostlivosti. V tomto smere je potrebné poukázať na článok 8 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, z ktorého vyplýva pozitívny záväzok štátu chrániť záujmy rodiny a prispievať aktívne k udržiavaniu a obnovovaniu rodinnoprávnych väzieb. Vyhliadky na vytvorenie takýchto väzieb sa postupne znižia a napokon zaniknú, ak biologickému rodičovi a dieťaťu nikdy nie je dovolené stýkať sa alebo len zriedka, to znamená, že žiadne prirodzené puto nemá nádej medzi nimi ani vzniknúť, príp. udržať sa, pokiaľ už existovalo. Právo styku a zásady jeho správneho výkonu sa premietajú do judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý opakovane konštatoval, že je v záujme dieťaťa, aby udržovalo rodinné vzťahy s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich koreňov (Gorguluversus Nemecko), resp., že dieťa má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejavíť svoje city skutočne, slobodne, bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča (Hansenová versus Turecko).

30. Napriek tomu, že matka vytrvalo prejavuje záujem stretávať sa so svojou mal. dcérou, k riadnej realizácii styku nedochádzalo, aj keď matka svojim správaním na to nedala dôvod. Príčinou tohto neželaného stavu boli podľa zistení súdu prvej inštancie nevyriešené majetkové pomery rodičov a neochota otca pristúpiť na iné riešenia než navrhuje on sám, pričom stretnutie matky s mal. W. stále ničím nedôvodným podmieňoval.

31. V nadväznosti na uvedené, súd prvej inštancie správne vyhodnotil konanie otca ako zámerné, bezdôvodné a opakované bránenie matke v styku s maloletou. Nakoľko ani intervencia kolízneho opatrovníka maloletej a ani odborné poradenstvo zo strany Referátu poradensko-psychologických služieb smerujúce k dobrovoľnému odstráneniu tohto protiprávneho stavu, nevedli k náprave, nevyhnutným následkom bola zmena výchovného prostredia podľa § 25 ods. 4 Zákona o rodine. Matka je totižto nositeľom rodičovských práv a povinností, pričom v ich výkone vystupuje v rovnocennom postavení s otcom. Vo vzťahu k dieťaťu je matka jednou z jeho najbližších vzťahových osôb, tak vrúcny by mal byť aj ich vzťah.

32. Otec ďalej namieta, že súd prvej inštancie pred rozhodnutím nezisťoval názor mal. dieťaťa. Rešpektujúc participatívne práva detí, odvolací súd preveril z obsahu spisu toto tvrdenie, pričom nezistil jeho dôvodnosť. Samozrejme, je dôležité, aby mal súd zistený názor mal. dieťaťa, osobitne v konaniach, ktoré sa ho bezprostredne týkajú. Súd však môže názor dieťaťa zistiť priamo, teda dieťa vypočuje súd sám, alebo sprostredkovane, teda, že dieťa vyjadrilo svoj názor pred treťou, nestrannou osobou, jeho názor je zachytený a použiteľný v súdnom konaní.

33. Z obsahu preskúmaného spisu vyplýva, že mal. W. vyjadrila svoj názor pred kolíznym opatrovníkom ako aj pred psychologičkou E.. S.. Z rozhovoru s maloletou je zrejmé, že aj keď maloletá odmieta matku, verbalizuje ju slovami, že sa musí najskôr zlepšiť, lebo jej otec povedal, že urobila niečo zlé, musí prestať klamať, a pod., ľúbi oboch rodičov, no je pod veľmi silným vplyvom zo strany otca, ktorý ju až chorobne kontroluje prostredníctvom smart hodínok.

34. V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že názor maloletého je negatívne ladený voči osobe matke, a tým aj jej výchovnému prostrediu. Je potrebné však zdôrazniť, že názor dieťaťa je len jedným z kritérií hodnotenia jeho najlepšieho záujmu, od ktorého sa odvíjajú rozhodnutia súdov v konaniach starostlivosti súdu o maloletých. Malo by byť vždy povinnosťou súdu skúmať dôvody odmietavého postoja dieťaťa voči jeho vlastnému rodičovi. Rodina je základná bunka spoločnosti, ktorú treba všemocne chrániť. Rodinné

väzby sú tie najsilnejšie, nie je pre to možné ignorovať pretrvávajúci stav v rodine mal. W., ktorý sa vymyká predstavám spoločnosti.

35. V súvislosti so zisťovaním názoru dieťaťa odvolací súd zdôrazňuje, že je známe z praxe súdov, že pokiaľ dieťa bolo už zverené niektorému z rodičov do výlučnej starostlivosti alebo fakticky dlhodobo rodič starostlivosť zabezpečoval, tak je možné, že sa rodič, ktorý mal dieťa doposiaľ v starostlivosti snažil pranie dieťaťa zmanipulovať (porovnaj rozsudok ESLP vo veci C. c/a Fínsku zo dňa 09.05.2006 č.18249/02, bod 58.), pričom úlohou súdov je túto manipuláciu, pokiaľ možno nejakým spôsobom odstrániť a vyhodnotiť, vyrovnáť sa s ňou.

36. V konaní bolo osvedčené, že otec bráni maloletej v styku s matkou, pričom sám je voči matke negatívne ladený. Ak je maloletá na otca tak výrazne citovo viazaná a identifikuje sa s ním, je prirodzené, že sama matku odmieta, napriek tomu, že vzhľadom na svoj vek a absenciu styku za posledných cca 7 mesiacov, len ťažko možno predpokladať, že jej názor je podmienený vlastnými zážitkami s matkou, najmä za situácie, kedy sa prvých 7 rokov jej života starala o ňu v prevažnej miere matka, resp. podľa vyjadrení slov maloletej sa matka starala o všetko, keďže otec bol v I.. Nepochybne, maloletej je potrebné vytvoriť priestor na obnovenie jej vzťahu s matkou, ktorá maloletú veľmi sklamala, keď z domácnosti odišla a ju tam nechala, čo sa maloletej veľmi dotklo. toto je v súčasnosti možné len zmenou jej výchovného prostredia, keďže otec odmieta rešpektovať rodičovské práva matky a odporúčania kolízneho opatrovníka maloletej.

37. Odvolací súd zdôrazňuje, že v každom konaní starostlivosti súdu o maloleté dieťa je prioritný záujem maloletého dieťaťa. Zákon o rodine a ani žiaden iný právny predpis presne nedefinuje pojem „záujem maloletého dieťaťa“. Obsah tohto pojmu je široký a je potrebné ho posudzovať vždy v kontexte špecifickosti konkrétneho prípadu s ohľadom na všetky okolnosti. Záujem maloletého dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri hľadaní konkrétneho najvhodnejšieho usporiadania vzťahov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom a tento záujem vyžaduje, aby sa na jeho výchove podieľali obaja rodičia, ktorí majú v živote maloletého dieťaťa bez pochybností nezastupiteľné postavenie (porovnaj nález Ústavného súdu Českej republiky vo veci II.ÚS554/04).

38. Ani odvolací súd nepochybuje o tom, že je prvoradým záujmom každého dieťaťa, aby vyrastalo v bezpečnom a stabilnom výchovnom prostredí v okruhu ľudí, ktorí sú schopní a ochotní mu poskytnúť nielen materiálne zabezpečenie, ale aj lásku a výchovu tak, aby sa mohlo pozitívne vyvíjať po všetkých stránkach.

39. Vyhodnocujúc záujem maloletého dieťaťa za dôležité považuje odvolací súd bezpečie dieťaťa, bezpečie a stabilitu prostredia, v ktorom sa dieťa bude zdržiavať. V najlepšom záujme mal. W. nateraz rozhodne nie je rezignovať na správanie otca, ktorý nerešpektuje rodičovské práva matky a ani odporúčania kolízneho opatrovníka maloletej, pristupuje ľahkovážne k ponúkanej odbornej pomoci a so snahou eliminovať matku zo života mal. dcéry. Maloleté dieťa má nepochybne právo na oboch rodičov. Odvolací súd má za osvedčené, že nateraz vhodným prostredím prostredie matky.

40. V nadväznosti na doposiaľ uvedené odvolací súd potvrdil uznesenie v jeho napadnutej ako vecne správne, postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP v spojení s ustanovením §2 ods. 1 CMP. Vecnú správnosť rozhodnutia súdu vo vzťahu k vyživovacej povinnosti a ani vo vzťahu k úprave styku s mal. W. otec v rámci podaného odvolania nespochybnil. Keďže ani odvolací súd nezistil neprímeranosť výšky výživného k odôvodneným potrebám mal. W., či nedostatočnosť úpravy rozsahu styku otca s mal. W., v odôvodnení tohto rozhodnutia výroku II. a III. napadnutého uznesenia nevenoval osobitnú pozornosť.

41. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd nezhliadol dôvody pre priznanie náhrady trov konania účastníkom.

42. Odvolací súd záverom osobitne zdôrazňuje, že sa jedná len o dočasnú úpravu rodičovských práv a povinností k mal. W.. Neodkladného opatrenia má dočasný (predbežný) charakter. Pri nariaďovaní

neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V dôsledku toho sa tu nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia. Skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z tohto dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie (§ 185 a nasl. CSP). Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/149/2010 z 5.8.2010). Odvolací súd súčasne dopĺňa, že v žiadnom prípade nemieni prejedukovať konanie vo veci samej. Bude úlohou súdu, aby vo veci samej vykonal riadne dokazovanie a náležite sa vysporiadal so všetkými skutočnosťami, smerodajnými pre rozhodnutie vo veci samej s tým, že detailne posúdi rodičovské kompetencie matky aj otca mal. W., vyhodnotí postoje a správanie oboch rodičov z hľadiska ich rodičovskej zodpovednosti.

43. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).